

УДК 336.71

О. А. Руда,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
ORCID ID 0000-0002-3266-7470

DOI: 10.32702/2306-6792.2019.9.25

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

O. Ruda,
Candidate of economic sciences, associate professor of department of finances, banking and insurance,
Vinnitsia national agrarian University, Vinnitsya

CONTEMPORARY TRENDS IN THE BANKING SERVICES MARKET IN UKRAINE AND THEIR IMPACT ON THE FINANCIAL ACTIVITY OF THE BANKING SYSTEM

У статті розглянуто значення банківської системи та ефективність банківської діяльності. Наведено функції які виконує банківська система. Надійна банківська система є важливою умовою забезпечення фінансової стабільності держави, сталого економічного розвитку та загального добробуту, оскільки вона забезпечує рух фінансових ресурсів, без яких функціонування ринкового господарства неможливе. Виступаючи посередниками у перерозподілі капіталів шляхом трансформації тимчасово вільних коштів у інвестиції, банки істотно підвищують загальну ефективність виробництва. Фінанси банківських установ повинні сприяти мобілізації достатнього обсягу фінансових ресурсів, отриманню доходів, здійсненню обґрунтованих витрат, що є необхідною умовою стабільної діяльності банку.

Аналізуючи різні підходи до поняття "банківська система", ми навели чотири їх групи. Проаналізували динаміку зміни кількості банків України за 2016—2018 рр. та динаміку активів банківської системи України за 2015—2017 рр.

Зважаючи на проведений аналіз нами було виявлено необхідність підвищення рівня надійності, фінансової стійкості банків на внутрішньому й міжнародних ринках, тому було запропоновано відповідні заходи для покращення ситуації.

In this article the significance of the banking system and the efficiency of banking activity are considered. These functions are performed by the banking system. A reliable banking system is an important condition for ensuring the country's financial stability, sustainable economic development and welfare as it provides the flow of financial resources without which the functioning of a market economy is impossible. Acting as intermediaries in the redistribution of capital through the transformation of temporarily free funds into investments, banks significantly increase the overall efficiency of production. The finances of banking institutions should facilitate the mobilization of sufficient amount of financial resources, income, and reasonable expenses, which is a prerequisite for the stable operation of the bank.

Analyzing different approaches to the concept of "banking system", we set four groups. Analyzed the dynamics of changes in the number of Ukrainian banks for 2016—2018 and the dynamics of assets of the banking system of Ukraine for 2015—2017.

The current conditions for the activities of financial intermediaries in the process of economic development need to be allocated in the financial structure of such separate units as finances of banking institutions. Banking institutions play a leading role in providing the national economy with financial resources as key institutions in the financial and economic system of the country. Their role is not limited to managing only the quantitative parameters of financial resources, although they provide a concentration of significant disparate means. The main advantage of the banks is their unique ability to transform the usual funds held in the accounts of legal entities and individuals, the budget and trust funds, and credit and investment resources directed towards the development of the economy and, first of all, its real sector. As a financial institution, a modern banking institution serves as a commercial structure whose main purpose is profit making, and therefore the main tasks of its financial activity are the growth of financial potential and ensuring its effective use.

Taking into account the analysis conducted, we have identified the need to increase the level of reliability, financial stability of banks in the domestic and international markets, therefore, appropriate measures were proposed to improve the situation.

Ключові слова: банківська діяльність, банк, банківська система, банківська послуга, фінансова стійкість, ліквідність активів, фінансові ресурси, посередники.

Key words: banking, bank, banking system, banking service, financial stability, asset liquidity, financial resources, intermediaries.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Надійна банківська система є важливою умовою забезпечення фінансової стабільності держави, сталого економічного розвитку та загального добробуту, оскільки вона забезпечує рух фінансових ресурсів, без яких функціонування ринкового господарства неможливе. Виступаючи посередниками у перерозподілі капіталів шляхом трансформації тимчасово вільних коштів у інвестиції, банки істотно підвищують загальну ефективність виробництва. Фінанси банківських установ повинні сприяти мобілізації достатнього обсягу фінансових ресурсів, отриманню доходів, здійсненню обґрунтованих витрат, що є необхідною умовою стабільної діяльності банку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Фінансові аспекти розвитку банківської діяльності знайшли своє відображення у працях як зарубіжних вчених та практиків банківської справи, зокрема західних — Е. Дола-на, Дж. Кейнса, І. Фішера, М. Фрідмана, Б. Бермана, Дж. Сінкі, П. Роуза; російських — Л. Батракової, Н. Куніциної, І. Ларіонової, Ю. Масленчикова, так і вітчизняних науковців — М. Алексеєнко, З. Васильченко, А. Вождова, А. Герасимовича, О. Дзюблюка, В. Міщенко, А. Мороза, А. Пересади, Л. Примостки, Н. Шелудько.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження теоретичних, науково-методичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення отримання фінансових результатів діяльності банківських установ.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ефективне управління фінансами всіх суб'єктів господарювання є необхідною умо-

вою забезпечення економічного благополуччя та економічного зростання національної економіки. В умовах функціонування фінансової моделі ринкової економіки, яка є відкритою, зрозумілою і точно характеризує фінансові реалії у суспільстві, структура фінансової системи є динамічною і не може розглядатися у статистичному вигляді. Важливим інструментом регулювання суспільно-економічного розвитку у ринковій економіці є фінансова політика, а основними провідниками її реалізації є банки.

Банки та інші кредитні організації діють у певному секторі ринку — в системі грошово-кредитних і фінансових відносин. Цим визначається предмет їхньої діяльності: гроші, валютні цінності, інші фінансові інструменти. Банківська діяльність має безліч аспектів [1, с. 51].

Також слід розрізняти основну та допоміжну банківську діяльність. Основна банківська діяльність — це така діяльність кредитної організації, яка включає банківські операції та угоди. Допоміжна банківська діяльність спрямована на забезпечення сприятливих і безпечних умов здійснення основної банківської діяльності. Ця діяльність побічно пов'язана з результатами основної банківської діяльності. Наприклад, до допоміжної банківської діяльності відносяться інформатизація, охорона, система безпеки та інші аналогічні види діяльності різних підрозділів кредитної організації.

Банківська діяльність як підприємницька діяльність, на думку О.П. Орлюка, має певну специфіку й певні, притаманні лише їй, особливі риси:

— отримання прибутку від обігу (за наявності ризиків) не тільки власних, а й залучених коштів;

— отримання прибутку від обігу фінансових інструментів, що є одночасно умовою існування держави й забезпечення її суверенітету;

— наявність у силу перших двох обставин регламентованого й міцного державного регулювання цього виду підприємницької діяль-

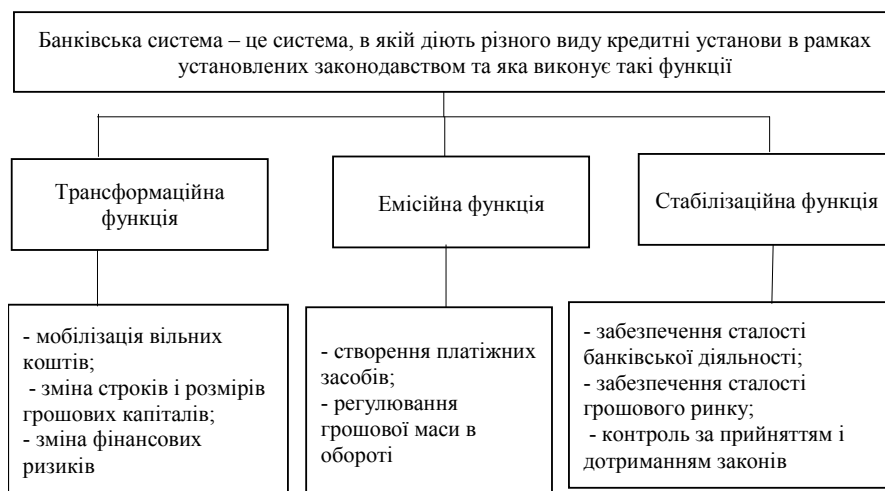

Рис. 1. Функції банківської системи

Джерело: [1, с. 52].

ності, що забезпечує, в першу чергу, публічні інтереси, а потім уже приватні [8, с. 156].

З поняття "банківської діяльності" випливає поняття "банківська система". В.С. Стельмах визначає, що "банківська система — це складний комплекс, який функціонує і розвивається відповідно до цілого ряду законодавчих і нормативних документів. Основним елементом цієї системи є комерційний банк — кредитно-фінансова установа, яка залучає і накопичує вільні грошові кошти підприємств, організацій, населення, а також здійснює випуск цінних паперів, кредитування народного господарства і населення на умовах платності, зворотності і строковості. Стан і рівень розвитку банків досить серйозно впливає на розвиток всієї суспільно-економічної формації". Тому, аналізуючи діяльність банківської системи, можна зрозуміти ситуацію в державі, а також зробити правильні висновки про роль Національного банку України у виконанні своєї головної функції — забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

Аналізуючи різні підходи до поняття "банківська система", вважаємо, що їх можна об'єднати в такі чотири групи:

- банківська система розглядається як сукупність банків держави;
- банківська система розглядається як сукупність банків, банківської інфраструктури;
- банківська система включає в себе кредитну систему;
- банківська система розглядається через систему комерційних банків [2, с. 114].

Отже, сьогодні російські вчені-економісти під банківською системою розуміють історично сформовану та законодавчо закріплену систему організації банківської справи в конк-

ретній державі. У структуру сучасної банківської системи дані автори включають центральний банк, кредитні організації та філії і представництва іноземних банків. Кредитні організації розглядаються як сукупність банків та небанківських кредитних організацій.

З'ясувавши генезис поняття "банківської системи" та особливості функціонування банківської системи, перейдемо до розгляду її структурних елементів.

Самостійність банківської системи проявляється у специфічних функціях. Функції, як структурний елемент банківської системи, відображені на рисунку 1.

Таким чином, у ході проведених досліджень можна визначити банківську діяльність як сукупність діючих спеціальних суб'єктів і операцій, які здійснюються банками згідно з переліком, встановленим законом, як учасниками єдиної банківської системи з приводу грошей, цінних паперів та валютних цінностей як засобів платежу, заощадження й товару.

Сучасний етап розвитку України характеризується гострою необхідністю створення цілісної програми соціально-економічного розвитку суспільства, а також забезпечення необхідних умов реальних перетворень фінансової, кредитної та грошової систем, адаптації їх до специфіки ринкових відносин. При цьому у сфері фінансового забезпечення економічної реформи подальшого вдосконалення потребує і банківська діяльність.

Ринок банківських послуг є однією із важливих та невід'ємних складових сучасної ринкової економіки. Тому на сьогодні зростає інтерес до різних аспектів діяльності банків та методів управління ними. Банки поступово перетворилися на основні посередники у перероз-

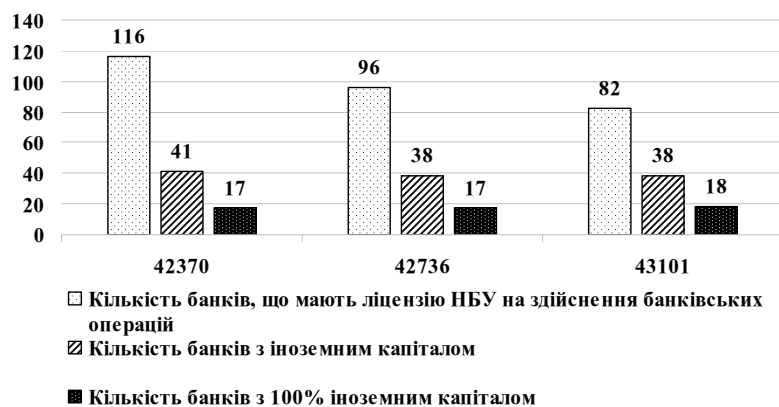

Рис. 2. Динаміка зміни кількості банків України за 2016 – 2018 рр.

Джерело: [6].

Таблиця 1. Динаміка активів банківської системи України, млрд грн

№	Показник	Станом на		
		01.01.2015 р.	01.01.2016 р.	01.01.2017 р.
1	Чисті активи	1316,85	1254,39	1256,30
2	Кредитний портфель	1006,36	965,09	1005,92
3	Вкладення в цінні папери	168,93	198,84	332,27
4	Високоліквідні активи	155,64	191,26	199,50
5	Офіційний валютний курс UAH/USD, грн	15,77	24,00	27,19
6	Середня відсоткова ставка за кредитами в національній валюті, %	18,80	21,47	17,70
7	Середня відсоткова ставка за кредитами в іноземній валюті, %	8,30	6,88	8,20

Джерело: [6].

поділі капіталів, у забезпеченні безперервності процесу економічного відтворення.

Банківські послуги активно впливають на розвиток економіки України як на макро-, так і на мікрорівні. По-перше, банківська послуга є одним із дійових факторів інтенсифікації відтворюваного процесу в цілому і такої його складової, як обмін, зокрема. По-друге, банківські послуги відіграють значну роль у задоволенні потреб населення, підвищенні його життєвого рівня шляхом надання споживчих кредитів і впливу на розвиток малого бізнесу.

Зміст категорії "банківська послуга" можна розглядати через призму поняття "фінансова послуга". Законодавство України визначає фінансову послугу як "операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтресах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів". Отже, поняття "банківська послуга" можна трактувати порізно, залежно від того, який саме економічний сенс чи ознака покладена в його основу [3, с. 447].

Банківські послуги на фінансовому ринку відображають динаміку ділової активності учасників таких угод — банків та клієнтів. Відновлення кредитування та стимулювання попиту позичальників на кредитні продукти є важливими питаннями стабілізації банківської, кредитної та економічної системи країни.

Станом на 01 січня 2017 р. ліцензію Національного банку України мали 96 банківських установ (у т.ч. 38 банків з іноземним капіталом). З початку 2016 р. кількість функціонуючих банківських установ скоротилася на 21. Починаючи з 01.06.2016 р. Правлінням Національного банку України було прийнято декілька рішень про надання згоди на самоліквідацію банківських установ.

Першими випадками такої самоліквідації стали ПАТ "Фінанс Банк" та ПАТ "Інвестиційно-Трастовий Банк" [5]. Детальна інформація про динаміку зміни у банківській системі України протягом 2016 р. відображена на рисунку 2.

Протягом 2015—2017 рр. спостерігається тенденція до зменшення кількості банківських установ як з частковим, так із іноземним капіталом. Починаючи з 2015 р., прийнято рішення щодо ліквідації комерційних банків, що зумовило скорочення їх кількості на 40%.

Однією з вагомих причин визнання банків неплатоспроможними, крім порушення законодавства, що регулює питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, є недостатній рівень їх капіталізації та неспроможність акціонерів забезпечити належний рівень фінансової підтримки.

Протягом 2016 р. у структурі власності банківської системи України відбувались значні перегрупування. Внаслідок переходу системного ПАТ КБ "ПриватБанк" у стовідсоткову власність держави частка державних банків в структурі активів банківської системи значно зросла протягом IV кварталу 2016 р. та станом на 01.01.2017 р. відповідала 52%. Частка банків з приватним українським капіталом складала близько 13%, банків іноземних банківських груп — 35%. Зауважимо, що в подальшому можливе скорочення частки банків іноземних

банківських груп внаслідок виходу банківських установ з російським капіталом з українського ринку. За підсумками 2016 р. чисті активи банківської системи України збільшилися несуттєво, їх обсяг станом на 01.01.2017 р. відповідав 1256,30 млрд грн проти 1254,39 млрд грн на початок року (табл. 1).

Дані таблиці 1 показують значні зміни активів банківської системи України у 2016 р. порівняно з 2015 р., а саме стрімко підвищився офіційний курс валюти з 15,77 грн до 24,00 грн, тобто на 8,23 грн, що є негативним явищем. Отже, аналіз сучасного ста-

ну банківського сектору національної економіки дає можливість виявити декілька проблем у банківській сфері: політична та фінансова нестабільність у країні; низька якість банківських активів; зниження ліквідності банківських активів; недосконала нормативно-правова база в державі; високий ступінь вразливості банківської системи до валютно-курсової політики в країні, що проводиться Національним банком України.

Протягом 2016 р. обсяг клієнтського кредитного портфелю скоротився на 0,4% (3,85 млрд грн) та станом на 01.01.2017 р. відповідав 1005,92 млрд грн (рис. 3). Серед причин, що призвели до погіршення ситуації у динаміці активів банківської системи можна зазначити нестабільну політичну та економічну ситуацію в країні, низьку платоспроможність вітчизняних позичальників, нерегульованість процедури банкрутства та процедури реєстрації, високий кредитний ризик, що у свою чергу, вимагає формування значних резервів.

Високий рівень доларизації економіки країни призводить до інфляції. Водночас за умов фінансової стабілізації та суворої монетарної політики можна значно знизити рівень доларизації в Україні, проте постійно його утримувати неможливо, адже юридичні та фізичні особи купують та зберігають тверду іноземну валюту на депозитних рахунках у комерційних банках.

Динаміка клієнтського кредитного портфелю в розрізі позичальників та рівень доларизації кредитів протягом 2016 р.

Рівень доларизації кредитів станом на 01.01.2017 р. зменшився з 58% до 52%, тобто на 6%.

Курсові різниці виступають вагомим чинником коливання сукупного обсягу кредитного портфелю протягом року, оскільки близько

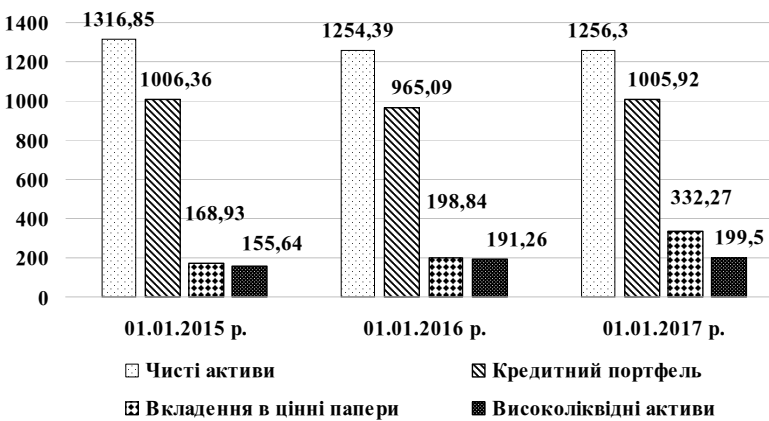

Рис. 3. Динаміка активів банківської системи України за 2015—2017 рр., млрд грн

Джерело: [6].

половини виданих кредитів номіновані в іноземній валюті (52% станом на 01.01.2017 р.).

Скорочення загального обсягу кредитного портфелю за досліджуваний період відбувалося внаслідок зменшення протягом року суми кредитів, наданих фізичним особам.

За підсумком 2016 р. їх обсяг знизився на 10,43% до 847,09 млрд грн. Кредити, надані суб'єктам господарювання за підсумком року навпаки збільшилися на 1,98% та на початок 2017 р. досягли 157,39 млрд грн.

Сьогодні лідером серед банків з впровадження інновацій в Україні є ПриватБанк. Інноваційна політика ПриватБанку орієнтована на впровадження на українському ринку принципово нових, провідних банківських послуг, які надають клієнтам нові можливості управління своїми фінансами.

Приватбанк першим в Україні запропонував своїм клієнтам послуги Інтернет-банкінгу "Приват24" та GSM-банкінгу, а також послуги з продажу через мережу своїх банкоматів та POS-терміналів електронних ваучерів провідних операторів мобільного зв'язку та IP-телефонії [5].

Окрім ПриватБанку, інновації на сьогодні активно впроваджують "Альфа-Банк", "Промінвестбанк", "Райффайзен Банк Аваль" та ін.

Досить великого поширення сьогодні набувають інновації як Private Banking. Елементи Private Banking вже впроваджує ряд українських банків, зокрема, "ПриватБанк", "Альфа-Банк", "ОТП Банк", "Укрсиббанк" та інші.

Щодо надання нестандартних банківських послуг VIP-клієнтам, слід відмітити такі: довічне управління активами клієнта та членів його родини, формування банками індивідуальних інвестиційних портфелів VIP-осіб і управління ними, забезпечення фінансового управління на підприємствах, якими володіють такі особи, податкове планування та розроблення

індивідуальних фінансових схем для оптимізації грошових потоків і т.д.

Окрім надання базових фінансових послуг, часто банки пропонують ряд інших послуг, зокрема, організацію відпочинку, туристичних і ділових поїздок, підбір шкіл для дітей за кордоном, тест-драйв автомобілів класу "люкс", арт-банкінг.

Сучасний розвиток банківської системи характеризується стрімким зростанням кількості банків, у результаті чого останні змушені шукати нові способи залучення клієнтів.

Теорія та практика аналізу ефективності діяльності банку дає широкий інструментарій для її оцінки, але використання існуючих методик як елементу управління не дозволяє чітко визначити прибутковість окремо взятої послуги, клієнта, структурного підрозділу банку, оскільки ці методики спрямовані на оцінку діяльності банківської установи в цілому. Спроби практиків розподілити доходи та затрати між структурними підрозділами не дозволяють коректно оцінити ефективність певного виду послуг, оскільки спрямовані в багатьох випадках на визначення операційного доходу підрозділу (послуги) без врахування неопераційних (внутрібанківських витрат) або на визначення прибутковості підрозділу без врахування прибутковості послуг [4, с. 763].

На фоні зростання банківського сектору економіки, в умовах загострення конкуренції на ринку банківських послуг, що посилюється ймовірною експансією іноземних банків на вітчизняний ринок, створюються умови, які вимагають підвищення ефективності діяльності банку не за рахунок інтенсифікації, а за рахунок екстенсифікації його діяльності. Одним із таких шляхів є підвищення якості управління банком шляхом запровадження ефективної системи фінансового планування.

Зважаючи на необхідність підвищення рівня надійності, фінансової стійкості банків на внутрішньому й міжнародних ринках, необхідно вжити такі заходи:

- розширити можливості підтримання ліквідності банків на основі програм фінансового оздоровлення,

- збільшити нормативи резервування за кредитними операціями по кредитах, інформацію щодо яких не внесено до кредитних історій,

- оптимізувати структуру капіталу, активів та зобов'язань, виходячи із завдань забезпечення фінансової стійкості банків та їх позитивного впливу на розвиток реального сектору економіки;

- посилити вимоги щодо прозорості корпоративного управління банками, зокрема визначення реальних власників банків, та їх відповідальності за підтримання фінансової стабільності банків;

- забезпечити пропорційне зростання регулятивного капіталу та його складових обсягів активно-пасивних операцій;

- підвищити ефективність управління активами і пасивами з метою недопущення необгрунтованого збільшення відрахувань від регулятивного капіталу, зокрема пов'язаних із нарахованими, але не сплаченими доходами;

- розробити стратегічні цілі в залежності від ситуації в країні та за кордоном;

- активніше застосовувати процедуру реорганізації банків шляхом приєднання або злиття, а також реструктуризація банків шляхом закриття збиткових філій.

Серед багатьох факторів, які визначають ефективність банківської діяльності (економічних, правових, організаційних, кадрових тощо) важливе місце посідає також психологічний чинник довіри населення. Він має дві складові: довіра населення до національних грошей — гривні та довіра до банків [7, с. 84].

Підвищення довіри до банків — це актуальне завдання загальнодержавної ваги. Зволікання з її вирішенням може найближчим часом відчутно загальмувати розвиток економіки країни. Тому необхідно невідкладно вживати заходів. Насамперед повинні діяти самі банки. В умовах швидкого загострення конкурентної боротьби вистоять ті з них, які завоюють найвищу довіру населення.

Для зростання довіри до банків необхідне створення суспільно позитивного іміджу навколо банків. Нині, на жаль, ніхто про такий імідж не дбає, навіть самі банкіри.

Загальноекономічний ефект від зростання довіри населення до банків можна реалізувати за такими напрямками:

- шляхом збільшення ресурсної бази банків завдяки інтенсивнішому припливу вкладів, нарощуванню кредитних та інвестиційних відрахувань в економіку, внаслідок чого поліпшується забезпечення фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання, і, в свою чергу, підвищує фінансовий стан останніх;

- шляхом здешевлення банківських ресурсів, а отже, і кредитів, оскільки, довіряючи банкам, населення нарощуватиме вклади навіть у разі зниження процентних виплат за ними.

Для зміцнення довіри до банків з боку найкомпетентнішої частини населення важливе значення має послаблення політичних ризиків

у їх діяльності. Річ у тім, що політичні ризики є найочевиднішими для клієнтів банків і чи не першими застерігають їх від вкладення грошей у банки.

Удосконалення організаційної структури та якості персоналу. Високий рівень управління кадрами забезпечить такі напрями: формування корпоративної культури та поліпшення якості персоналу (рівень освіти, компетенція, навички та професіоналізм); програми мотивації праці та управління чисельністю персоналу.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Для банків України важливим завданням постає забезпечення свого стабільного розвитку для досягнення найвищих фінансових результатів, також підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому фінансових ринках, посилення взаємодії банків із реальним сектором економіки України. Подальші наші дослідження будуть пов'язані з універсалізацією банку, підвищення якості обслуговування, оскільки розвиток усіх традиційних видів банківських послуг, а також розробка власних, з урахуванням специфіки роботи в Україні і вимог клієнтів, поліпшення якості наданих операцій і послуг.

Література:

1. Андрушків Т.І. Банки як суб'єкти фінансових ринків України: роль і значення / Т.І. Андрушків // Банківська справа. — 1998. — № 2. — С. 50—53.
2. Карминский А.М. Современные тенденции банковских инноваций / А.М. Карминский, О.Р. Жданова // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2013. — № 2. — С. 106—118.
3. Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України / В.В. Коваленко // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2016. — № 12. — С. 445—449.
4. Ксьондз, С.М. Сучасний стан банківської системи України [Текст] / С.М. Ксьондз, А.П. Степанішена // Економіка і суспільство. — 2016. — № 7. — С. 761—766.
5. Огляд банківського сектору — НБУ, Випуск 6, лютий 2018 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/docscatalog/document?id=64628171>
6. Основні показники діяльності банків України, за даними Національного банку України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798

7. Тарасова, О.В. Стан і тенденції розвитку банківської системи України [Текст] / О.В. Тарасова, Ю.О. Панова // Економіка харчової промисловості. — 2014. — № 3 (23). — С. 79—86.

8. Чайковський, Я.І. Проблеми та напрями підвищення ефективності функціонування банківської системи України [Текст] / Я.І. Чайковський // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В.А. Дерій (голов. ред.) та ін. — Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2016. — Т. 23. — № 1. — С. 153—160.

References:

1. Andrushkov, T. I. (1998), "Banks as subjects of the financial markets of Ukraine: the role and significance", Banking, no 2, pp. 50—53.
 2. Karminsky, A. M. and Zhdanova, O. R. (2013), "Modern tendencies of banking innovations", Marketing i menedzhment innovacij, No 2, pp. 106—118.
 3. Kovalenko, V.V. (2016), "Monetary Policy and its Impact on Overcoming Structural Imbalances in the Economy of Ukraine", Global'ni ta nacional'ni problemi ekonomiki, No. 12, pp. 445—449.
 4. Ksondz, S.M. and Stepanishhen, A.P. (2016), "Modern state of the banking system of Ukraine", Economy and society, no. 7, pp. 761—766.
 5. Overview of the banking sector — National bank of Ukraine (2018), vol. 6, available at: <https://bank.gov.ua/docscatalog/document?id=64628171> (Accessed 18 April 2019).
 6. Basic indicators of activity of Ukrainian banks, according to the National Bank of Ukraine, available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798 (Accessed 20 April 2019).
 7. Tarasova, O. V. and Panov, Yu.O. (2014), "Status and trends of the banking system of Ukraine", Economy of the food industry, no. 3 (23), pp. 79—86.
 8. Tchaikovsky, Ya.I. (2016), "Problems and directions of increasing the efficiency of functioning of the banking system of Ukraine", Economic analysis: Sb. sciences works / Ternopil National Economic University; Editorial: V.A. Derii (head ed.) and others. — Ternopil: Publishing and Printing Center of Ternopil National Economic University "Economic Thought", vol. 23, no. 1, pp. 153—160.
- Стаття надійшла до редакції 22.04.2019 р.